

«Τώρα» – Αθανάσιος Χριστόπουλος

Προκρίνονται οι εφήμερες απολαύσεις, η ανεμελιά, η απόλαυση του «τώρα» και η αδιαφορία, ταυτόχρονα, για το μέλλον.

1. Ενότητες:

1^η στροφή: η φροντίδα για το παρόν.

2^η και 3^η στροφή: αδιαφορία για το μέλλον

4^η στροφή: οι απολαύσεις του παρόντος προτιμούνται.

2. Ο ποιητής με το σχήμα της άρσης-θέσης εμφαντικά καταθέτει στην πρώτη στροφή πως προκρίνει το «τώρα» και τις απολαύσεις αυτού, την ανεμελιά, την ευζωία, ενώ ταυτόχρονα αφήνει παράμερα το μέλλον, διότι οι έγνοιες γι' αυτό επισκιάζουν την ευτυχία του παρόντος. Το μέλλον, όπως εξηγεί στη συνέχεια, είναι απροσδιόριστο, άδηλο, αμφίβολο. Είναι δυνατόν τα σχέδια που μπορεί κάποιος να κάνει για το μέλλον, να ανατραπούν. Συνεπώς, είναι μάταιο να σχεδιάζουμε ή να αναλωνόμαστε στο να δημιουργούμε προϋποθέσεις για το μέλλον χάνοντας έτσι την ευκαιρία να απολαμβάνουμε τις χαρές του παρόντος.

Συνιστάται λοιπόν αδιαφορία για το μέλλον είτε πρόκειται για τις προσωπικές υποθέσεις κάποιου είτε για την τύχη ολόκληρου του σύμπαντος. Αδιαφορία συνεπώς και για το τι γίνεται στον έξω κόσμο ή στα προβλήματα του ελληνικού έθνους.

Η αξία του παρόντος προβάλλει έντονα και αποφασιστικά. Προτιμάται η ζάλη από την αυξανόμενη οινοποσία και την απόλαυση των χαρών του παρόντος, παρά η αγωνία-φροντίδα-άγχος του να σχεδιάζει κανείς το αύριο και το μέλλον στη ζωή. Οι στιγμές προβάλλουν ως ύψιστο αγαθό.

Ο χαρακτήρας: άνθρωπος της στιγμής, «ακατέργαστος»-«φυσικός» άνθρωπος που ρουφά με όλες τις αισθήσεις του τους χυμούς του «τώρα». Εφησυχάζει, δεν τον συγκινούν οι δυσκολίες της ζωής των άλλων, ιδιοτέλεια χαρακτηρίζει τη σκέψη του και ατομισμός, χαροκόπος, κενός άνθρωπος, επιπόλαιος, μη προνοητικός.

Σύγχρονος καταναλωτικός τρόπος ζωής: οι σειρήνες του καταναλωτισμού (διαφήμιση, μέσα μαζικής ενημέρωσης, τύπος) προωθούν προϊόντα και ιδέες καταναλωτικές και δημιουργούν επίπλαστες εικόνες ευημερίας. Ο άνθρωπος αποπροσανατολίζεται από τις πραγματικές του ανάγκες

3. γλώσσα

Απλή, κατανοητή, ρέουσα δημοτική. Λιτό ύφος (τώρα: ευκολία, ξεγνοιασιά της πρόσκαιρης-τωρινής δημιουργίας, χωρίς την εξαντλητική επεξεργασία, τις βαθυστόχαστες ιδέες)

4. συνδέεται το ποίημα με τον τίτλο της συλλογής «Λυρικά»: εκφράζει προσωπικές εκτιμήσεις-απόψεις. Το άενικό πρόσωπο που δηλώνεται και άμεσα στην 4^η στροφή επιβεβαιώνει το ότι κατατίθενται προσωπικές απόψεις. Απλή γλώσσα, ρέουσα δημοτική. Γοργός τόνος στο ποίημα. Στιχουργική ευκολία, ανάλαφρη γλώσσα, καμία δυσκολία στα νοήματα.

Στίχος: ιαμβικός, 1^{ος} -2^{ος} στίχος, 4^{ος} και 5^{ος} :επτασύλλαβοι, 3^{ος} και 6^{ος}:6σύλλαβοι.

Ομοιοκαταληξία: ζευγαρωτή (1,2ος), σταυρωτή (3^{ος} -6^{ος})

Εκφραστικά μέσα:

Αντιθέσεις (π.χ. το σήμερα...το αύριο τ' αφήνω), . (δεν θέλω... και ας ...), μεταφορές (τον μου χάνω, στην τύχης την ροήν), υπερβολή(ας πέσει ο ουρανός, ο ήλιος ας σβήσει...), μετωνυμία (τον Βάκχον, αντι το κρασί), προσωποποίηση (ο έρωτας προσωποποιείται)

5. ο Χριστόπουλος: νηφάλιος άνθρωπος, επιμελής, συνεπής στις υποχρεώσεις του, γράφει το ποίημα αυτό επηρεασμένος από το κλίμα της ευζωίας των αστών της Γαλλικής επανάστασης και τις ιδέες του Νεοελ διαφωτισμού:

Χαλαρότητα, τρυφηλότητα, τάση προς τις προσωρινές υλικές απολαύσεις

Αποθέωση του **φυσικού** ανθρώπου που κάνει ελεύθερα τις επιλογές του, κατευθύνει και ορίζει τη ζωή του αποδεσμευόμενος από θρησκευτικούς περιορισμούς

Αντιθεολογική τοποθέτηση του διαφωτισμού: δεν τον τρομάζει ούτε και αυτή η συντέλεια του κόσμου: ειρωνική κριτική στα θρησκευτικά λαϊκά αναγνώσματα που τρόμαζαν τον αμόρφωτο λαό με προφητείες για την τιμωρία των αμαρτωλών.

Ο Χριστόπουλος θεωρήθηκε ως ο νέος Ανακρέων της ελληνικής ποίησης. Τα ποιήματά του είναι επηρεασμένα από τα εύθυμα λυρικά ποιήματα του Ανακρέοντα που υμνούσαν τον Έρωτα, την ανεμελιά, την οινοποσία, που αποθέωναν τη φυσική ζωή.

6. Τα πρότυπα ζωής:

Χριστόπουλος: ανεμελιά, ραστώνη(ραθυμία, νωθρότητα, π.χ. πνευματική ραστώνη), τρυφηλότητα, ανέσεις του σήμερα, σημαντικές οι στιγμές του παρόντος για να τις ζει κάποιος, δεν πρέπει να τις φθείρει αυτές βάζοντας στο νου του τις έγνοιες, τις ανησυχίες, τα άγχη για το μέλλον που ούτως ή άλλως είναι απροσδιόριστο, άδηλο... Αξίες: ο έρωτας, το πιστό, οι υλικές απολαύσεις. Κοινό του: οι αστοί που δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα...

Ρήγας Φερραίος: αξίες: ελευθερία, ισότητα, αξιοπρέπεια, ασφάλεια, ιδιοκτησία και το απαραβίαστο αυτής. Η ζωή συνεπώς έχει νόημα όταν ο άνθρωπος εκδικεί με αγώνες αυτές τις θεμελιώδεις αξίες. Στοχάζεται, προβληματίζεται και καταθέτει αυτούς τους προβληματισμούς του στους υπόδουλους Έλληνες που έχουν υποστεί τον ευτελισμό της σκλαβιάς. Στόχος του να ξεσηκώσει τους καταπιεσμένους Έλληνες για να διεκδικήσουν τα αναφαίρετα δικαιώματά τους.

Παραδοσιακή ποίηση

Έμμετρος στίχος, ρυθμός, ομοιοκαταληξία
Στροφές με σταθερό αριθμό στίχων, στίχοι με σταθερό αριθμό συλλαβών.
Ποιητικό λεξιλόγιο
Στίξη κανονική
Διατήρηση των κοινών νοημάτων των λέξεων
Λογική ανάπτυξη του θέματος
Έλλογη νοηματική αλληλουχία
Τίτλος δηλωτικός του περιεχομένου
Λυρισμός